

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci rozhodl samosoudkyní Mgr. Lucií Trejbalovou ve věci

žalobkyně: nezletilá **I. P.**, narozená dne X
státní příslušnost Ukrajina
bytem X
zastoupena advokátem Mgr. Pavlem Maršálkem
sídlem Vrchlického 802/46, Liberec XIV

proti

žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**
sídlem nám. Hrdinů 1634/3, Praha 4

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 18. 10. 2024, č. j. MV-133894-4/SO-2024

takto:

I. Žaloba se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

- Žalobkyně se domáhá přezkumu shora označeného rozhodnutí žalované, kterým bylo zamítnuto její odvolání a potvrzeno rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a

Shodu s prvopisem potvrzuje M. P.

migrační politiky (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 29. 7. 2024, č. j. OAM-19812-3/TP-2024.

2. Tímto rozhodnutím správní orgán I. stupně podle § 169r odst. 1 písm. c) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), zastavil řízení o žádosti žalobkyně o povolení k trvalému pobytu podané podle § 88 ve spojení s § 66 odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců.
3. Správní orgán I. stupně řízení zastavil, protože žalobkyně podala žádost o povolení k trvalému pobytu, ač k tomu nebyla oprávněna. V případě žalobkyně se jedná o dítě narozené na území ČR, žádost by v souladu s § 88 odst. 1 zákona o pobytu cizinců měla být podána nejpozději 60. den od narození, tj. nejdéle dne 26. 6. 2024. Žádost byla podána až dne 9. 7. 2024, tedy po lhůtě. Důvody pozdní žádosti – časté nemoci žalobkyně a indispozice matky po porodu, která nemá řidičské oprávnění a dále červnové pobyty otce pracovně mimo domov – nebyly uznány, k žádosti nebyly přiloženy doklady, které by toto prokazovaly. Dále správní orgán I. stupně konstatoval, že žalobkyně neměla ve smyslu § 69 odst. 4 ve spojení s § 66 odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců na území ČR přechodný pobyt, nebyla tak oprávněna podat na území žádost o povolení k trvalému pobytu.
4. V napadeném rozhodnutí se žalovaná se závěry správního orgánu I. stupně ztotožnila. Podle žalované důvody, pro které nemohla být žádost o povolení trvalého pobytu podána v zákonné lhůtě 60 dnů podle § 88 odst. 1 zákona o pobytu cizinců, nejsou důvody na vůli nezávislémi, které by oběma zákonným zástupcům bránily v podání včasné žádosti. A protože žalobkyně neměla na území ČR přechodný pobyt, nebyla podle § 69 odst. 4 zákona o pobytu cizinců oprávněna podat žádost na území ČR, ale pouze na zastupitelském úřadu v souladu s § 66 odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců. Žalovaná konstatovala, že napadeným usnesením není žalobkyni znemožněno soužití s rodiči na území. Za tímto účelem má možnost podat novou žádost na zastupitelském úřadu a zákon o pobytu cizinců rovněž umožňuje, aby zastupitelský úřad v odůvodněných případech od povinnosti osobní podání žádosti upustil. Případné komplikace spojené s podáním nové žádosti mimo území ČR je nutno přičíst k tíži zákonným zástupcům, kteří nesplnili svou zákonnou povinnost. K námitce žalobkyně, že rozhodnutí nereflexuje zásadu přiměřenosti podle § 174a zákona o pobytu cizinců žalovaná, odkázala žalovaná na judikaturu Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“), dle které v případě, kdy je řízení zastaveno a věc není meritorně posuzována, není zkoumání přiměřenosti na místě. Současně žalovaná uvedla, že napadené usnesení nezasahuje do práv garantovaných Úmluvou o právech dítěte ani čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a svobod, bylo na zákonném zástupci žalobkyně, aby jí zajistil pobytové oprávnění. Do práv žalobkyně nebylo zasazeno nepřiměřeným způsobem, nebyl jí udělen zákaz pobytu. Řízení o žádosti sice bylo zastaveno, ale žalobkyni nebyl znemožněn jiný druh pobytu. Žalobkyně má právo požádat o dočasnou ochranu, rovněž má možnost podat žádost podle § 33 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců. Žalovaná uzavřela, že nízký věk a zdravotní stav žalobkyně, všeobecná mobilizace a válečný konflikt v zemi původu nejsou důvody, na základě kterých je možno upustit od udělení trvalého pobytu.

II. Žaloba

5. Žalobkyně poté, co popsala průběh správního řízení a shrnula důvody napadeného rozhodnutí, namítala nesprávné hodnocení předložených důkazních prostředků, nepřezkoumatelnost úvah ve vztahu přiměřenosti dopadu rozhodnutí. Dále extenzivně

vyloženou možnost správního uvážení o tom, kdy je možno podat žádost o trvalý pobyt nezletilým účastníkem. Podle žalobkyně žalovaná rozhodovala formálně, rozhodnutí bylo vydáno v rozporu s principem nejlepšího zájmu dítěte, který má vždy přednost a je garantován na ústavní a mezinárodněprávní úrovni.

6. Žalobkyně zdůraznila, že je novorozenětem, v zemi původu je válka a jakékoli vycestování k podání nové žádosti o trvalý pobyt je pro žalobkyni i její matku život a zdraví ohrožující. Matka nemůže na několik týdnů či měsíců odjet s žalobkyní na Ukrajinu a usilovat o pobyt v ČR žádostí na Generálním konzulátu ve Lvově, návrat není možný dříve než za 90 dnů. Žádost o upuštění od osobního podání žádosti na Generálním konzulátu ve Lvově nemá vzhledem k praxi zastupitelských úřadů naději na úspěch. Žalobkyně nestihla pořádkovou lhůtu a žádost podala opožděně. O skutečnostech neměly správní orgány jakékoli pochybnosti, bylo zřejmé, že žalobkyně získává trvalý pobyt po matce. Je možné, že správní orgán správně aplikovaly citované části cizineckého zákona, ovšem bylo vydáno rozhodnutí, které bylo vystaveno na formálním posouzení zákonných podmínek pro zamítnutí žádosti o trvalý pobyt.
7. Správní orgány měly vzít do úvahy závažnost újmy vzniklé neudělením povolení k trvalému pobytu i komplikace s vyřízením žádosti z Ukrajiny. Navíc správní orgán I. stupně nevyzval k odstranění vad podané žádosti před vydáním rozhodnutí. Žalobkyně upozornila, že jedinou silnou vazbu má k území ČR. Právní řád by měl ve výjimečných případech umožnit prominutí splnění podmínky lhůty k podání žádosti a žádost meritorně posoudit a vyhovět. Žalobkyně namítala, že správní orgány měly přihlédnout k mimořádným okolnostem, např. nemožnosti podat novou žádost pro válečný stav v zemi původu. V závěru žalobkyně namítala, že rozhodnutí je nepřiměřené s ohledem na mezinárodní závazky ČR vyplývající z čl. 8 Úmluvy a účelu Úmluvy o právech dítěte.
8. Z uvedených důvodů žalobkyně navrhovala, aby soud napadené rozhodnutí i rozhodnutí správního orgánu I. stupně zrušil a věc vrátil k dalšímu řízení. Požadovala po žalované náhradu nákladů řízení.

III. Vyjádření žalované

9. Žalovaná uvedla, že žalobní námitky jsou shodné jako odvolací. K těmto se podrobně vyjádřila v napadeném rozhodnutí, a proto na ně plně odkázala.
10. Navrhovala, aby žalobu soud jako nedůvodnou zamítl. Náhradu nákladů řízení žalovaná nepožadovala.

IV. Posouzení věci krajským soudem

11. Podáním žaloby bylo zahájeno řízení dle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Soud ověřil, že žaloba byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou a že splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Proto přistoupil k přezkumu napadeného rozhodnutí a řízení, které jeho vydání předcházelo, v rozsahu a mezích uplatněných žalobních bodů, vycházel přitom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu, v souladu s § 75 odst. 1 a 2 s. ř. s.
12. Skutkové okolnosti případu nejsou mezi účastníky sporné. Žalobkyně je nezletilým dítětem, které se narodilo dne 27. 4. 2024 na území ČR. Na území ČR žije její matka, která má na území ČR povolen trvalý pobyt. Rovněž zde pobývá otec žalobkyně, a to na základě povolení k dlouhodobému pobytu ve formě zaměstnanecké karty. Žalobkyně i její rodiče jsou státními příslušníky Ukrajiny. Dále není sporu o tom, že matka jako zákonná

zástupkyně žalobkyně podala žádost o povolení k trvalému pobytu dne 29. 7. 2024. Rovněž není sporu o tom, že žalobkyně v době podání žádosti neměla povolení přechodný pobyt na území České republiky.

13. Právní úprava dopadající na daný případ je následující:
14. Podle § 88 odst. 1 zákona o pobytu cizinců, *narodí-li se cizinec na území, považuje se jeho pobyt na tomto území po dobu pobytu jeho zákonného zástupce, nejdéle však po dobu 60 dnů ode dne narození, za přechodný, není-li dále stanoveno jinak.*
15. Podle § 88 odst. 3 zákona o pobytu cizinců, *pobývá-li zákonný zástupce narozeného cizince na území na základě povolení k dlouhodobému pobytu nebo povolení k trvalému pobytu, je povinen v době podle odstavce 1 podat za narozeného cizince žádost o vydání povolení k dlouhodobému pobytu, pobývá-li na území na základě povolení k dlouhodobému pobytu, nebo žádost o povolení k trvalému pobytu, má-li na území povolení trvalý pobyt. Pokud žádost o vydání povolení k dlouhodobému pobytu nebude vyřízena v době uvedené v odstavci 1, považuje se pobyt tohoto cizince do doby nabytí právní moci rozhodnutí o podané žádosti za přechodný. Pobývá-li zákonný zástupce narozeného cizince na území na základě povolení k trvalému pobytu, považuje se pobyt narozeného cizince na území po dobu 60 dnů od okamžiku narození za trvalý; v případě podání žádosti o povolení k trvalému pobytu se pobyt tohoto cizince do doby nabytí právní moci rozhodnutí o této žádosti považuje i nadále za pobyt trvalý.*
16. Podle § 88 odst. 4 zákona o pobytu cizinců platí, že *doba podle odstavce 1 se považuje za prodlouženou, pokud podání žádosti v této době zabránily důvody na vůli cizince nezávislé, do doby, než tyto důvody pominou. Cizinec je povinen důvody podle věty první neprodleně oznámit policii, pobývá-li na území na krátkodobé vízum, nebo ministerstvu, pobývá-li na území na dlouhodobé vízum, povolení k dlouhodobému nebo trvalému pobytu.*
17. Dle § 66 odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců, *povolení k trvalému pobytu se bez podmínky předchozího nepřetržitého pobytu na území vydá cizinci, který o vydání tohoto povolení žádá jako nezletilé dítě cizince, jenž na území pobývá na základě povolení k trvalému pobytu, je-li důvodem žádosti společné soužití těchto cizinců na území.*
18. Podle § 69 odst. 4 zákona o pobytu cizinců, *žádost o povolení k trvalému pobytu podle § 66 odst. 1 písm. d) lze podat též ministerstvu, pokud cizinec, jemuž má být povolení k trvalému pobytu vydáno, pobývá na území v rámci přechodného pobytu, s výjimkou víza k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území uděleného podle § 33 odst. 1 písm. e).*
19. Podle § 169r odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců, *usnesením se také zastaví řízení o žádosti, jestliže cizinec podal na území žádost o povolení k dlouhodobému nebo trvalému pobytu, ač k podání žádosti na území není oprávněn.*
20. Na základě právě citovaných ustanovení bylo řízení o žádosti žalobkyně podané matkou jako zákonnou zástupkyní s povoleným trvalým pobytem na území ČR zastaveno. Ve své podstatě žalobkyně nezpochybňuje, že žádost byla podána po lhůtě 60 dnů, kdy jí v souladu s § 88 odst. 1 zákona o pobytu cizinců svědčila fikce přechodného pobytu, jež umožňuje podat žádost o povolení k trvalému pobytu na území ČR. Stejně tak neuplatnila konkrétní výhrady vůči závěrům správních orgánů, že důvody pozdního podání žádosti nelze mít za důvody na vůli cizince nezávislé, které by oběma zákonným zástupcům znemožnily podat žádost v zákonné lhůtě 60 dnů ve smyslu § 88 odst. 4 zákona o pobytu cizinců. Naopak žaloba připouští, že citovaná ustanovení zákona o pobytu cizinců byla správními orgány

aplikována správně a že tedy byl naplněn zákonný důvod pro zastavení řízení podle § 169r odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců.

21. Podstata žalobních námitek se týká otázky posouzení přiměřenosti dopadů vydaného rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobkyně, která je nezletilým dítětem.
22. Otázkou negativních důsledků zastavení řízení o žádosti bez meritorního projednání a povinností jednoho či obou rodičů vycestovat s žadatelem, který je nezletilým dítětem, do země původu za účelem řešení pobytové situace na zastupitelském úřadu a přiměřenosti takového rozhodnutí z pohledu zásahu do práv garantovaných čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a čl. 3 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte se podrobně zabýval NSS v rozsudku ze dne ze dne 24. 9. 2020, č. j. 1 Azs 46/2020-40, z jehož závěrů žalovaná vycházela. NSS dovodil, že „[z]ákonodárce však současně předvídá i situace, kdy může dojít k opožděnému podání žádosti, a v zákoně upravil omluvitelné důvody, pro které lze opožděné podání akceptovat. Za omluvitelné důvody označil takové, které jsou na vůli cizince nezávislé a které mu neumožnily žádost v zákonné lhůtě podat. Pokud cizinec neprodleně po podání žádosti za své dítě správnímu orgánu takové důvody oznámí a doloží je, důsledek zmeškání šedesátidenní lhůty, kterým je povinnost správního orgánu zastavit řízení, nenastane. Nejvyšší správní soud je přesvědčen, že již v tomto institutu je obsažen ústavní požadavek proporcionality, neboť umožňuje meritorně projednat i opožděně podanou žádost, avšak toliko v případě osvědčení omluvitelného důvodu. Jak kasační soud ještě odůvodní níže, pokud by se výklad omluvitelných důvodů rozšířil o povinnost správního orgánu zohlednit samotnou skutečnost, že žadatelem je narozené (nezletilé) dítě, což se týká všech žadatelů podle § 88 zákona o pobytu cizinců, pak by zákonem stanovená lhůta ztratila jakékoliv opodstatnění.“
23. Současně NSS konstatoval, že „... si je přirozeně vědom negativních důsledků zastavení řízení bez meritorního projednání žádosti, zejména povinnosti jednoho či obou rodičů vycestovat se stěžovatelem, který je malým dítětem, do země původu a jeho pobytovou situaci řešit na zastupitelském úřadě. Institut lhůty je však přirozenou součástí právního řádu a důsledky jejího zmeškání jsou se lhůtou pevně spjaty a představují její podstatu (viz nálezy Ústavního soudu ze dne 14. 7. 2020, sp. zn. Pl. ÚS 25/19, ve kterém Ústavní soud posuzoval ústavnost lhůty k podání nečinnostní žaloby). Jak již soud uvedl, lhůtu by její prolomení ze stěžovatelem tvrzeného důvodu (nepřiměřenosti dopadů do soukromého a rodinného života), bez existence překážek na vůli cizince nezávislých, tedy pro jinou než v § 88 odst. 4 zákona o pobytu cizinců stanovenou výjimku, učinilo v podstatě obsoletní. Není totiž pravdou, že stěžovatel se nachází ve specifické situaci. Naopak, obdobné negativní následky zmeškání šedesátidenní lhůty bez existence překážek na vůli cizince nezávislých postihnou každého narozeného cizince v podobné situaci. Samotná skutečnost, že se jedná o velmi malé dítě, proto nemůže být onou specifickou okolností, která by mohla ospravedlnit nedodržení lhůty, neboť v opačném případě by se ustanovení upravující tuto lhůtu stalo v důsledku takto extenzivního výkladu zcela zbytečným.“
24. Na základě shora uvedené argumentace nelze nahlížet na rozhodnutí správních orgánů jako na formální. Skutečnost, že žalobkyně je novorozenětem a musela by v důsledku pozdního podání žádosti vycestovat s jedním či oběma rodiči z území ČR za účelem podání žádosti o příslušné pobytové oprávnění, nemůže být důvodem propuštění žádosti k meritornímu projednání.
25. Ačkoli žalovaná v napadeném rozhodnutí v obecné rovině odmítla, že by bylo povinností správních orgánů zabývat se na základě kritérií obsažených v § 174a zákona o pobytu cizinců přiměřeností zásahu rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobkyně, a to

s odkazem na judikaturu NSS, včetně shora citovaného rozsudku NSS č. j. 1 Azs 46/2020-40, nerezignovala ani na hodnocení dalších konkrétních okolností, na něž žalobkyně poukázala, a to právě s ohledem na čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Dospěla přitom k závěru, že k nepřiměřenému zásahu do ústavně garantovaných práv žalobkyně nedošlo. Ve své podstatě se tak žalovaná nad rámec závěrů shora citovaných držela judikturní větve NSS, která připustila, že ve výjimečných případech, a to je-li ve hře nejlepší zájem nezletilého dítěte, je namístě posuzovat přiměřenost dopadů do soukromého a rodinného života žadatele i u rozhodnutí o zastavení řízení o žádosti (srov. rozsudky NSS sp. zn. 3 As 4/2020, sp. zn. 10 Azs 218/2021, sp. zn. 1 As 263/2021, sp. zn. 9 Azs 59/2022.).

26. Pro úplnost soud dodává, že si je vědom skutečnosti, že NSS usnesením ze dne 10. 10. 2024, č. j. 8 Azs 99/2023-52, předložil rozšířenému senátu otázku týkající se povinnosti správního orgánu posuzovat přiměřenost dopadů rozhodnutí do soukromého a rodinného života cizince v případě zastavení řízení o žádosti. V projednávaném případě však nejde o stejný případ, neboť se nejednalo o zastavení řízení o prodloužení platnosti dříve uděleného povolení k dlouhodobému pobytu na území ČR, jednak se žalovaná dopadem rozhodnutí z pohledu ústavně garantovaných práv žalobkyně zabývala. Soud proto neshledal důvod řízení přerušit (shodně např. rozsudek NSS ze dne 10. 1. 2025, č. j. 10 Azs 207/2024-65).
27. Úvahy žalované shledal soud přezkoumatelnými a ztotožnil se s nimi. Žalovaná logicky za základ svého posouzení vzala povahu rozhodnutí o zastavení řízení o žádosti žalobkyně, které přímo nevede ke znemožnění dalšího soužití s rodiči na území ČR. Žalobkyni totiž není zakázán pobyt na území ČR, žalovaná příhodně citovala judikaturu NSS, podle níž zásahem do soukromého a rodinného života, který si cizinec vytvořil, může zpravidla být pouze dlouhodobý zákaz pobytu.
28. Žalovaná pak vzala na vědomí, že rodinná situace žalobkyně je sice nepříjemná, nikoli ale neřešitelná. Pokud žalobkyně namítala, že není přiměřené, aby vycestovala na Ukrajinu, upozornila žalovaná na možnost postupovat podle § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců, tedy požádat, aby zastupitelský úřad v odůvodněných případech upustil od povinnosti podat novou žádost na zastupitelském úřadu. Argumentaci obecnou praxí zastupitelského úřadu na Ukrajině nelze akceptovat, neboť vždy bude záležet na konkrétních okolnostech případu žadatele, které budou posuzovány, tj. v daném případě na skutečnostech, které ve svůj prospěch žalobkyně vylicí a doloží.
29. Námitky ohrožení života a zdraví vycestováním na Ukrajinu, kde je válečný konflikt a mobilizace, žalovaná vypořádala poukazem na možnost žalobkyně požádat o dočasnou ochranu a dále možnost podat žádost podle § 33 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců, tedy o vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území, pokud vycestování z území brání překážka na jeho vůli nezávislá. S těmito argumenty se soud ztotožnil.
30. K námitce, že správní orgán před vydáním rozhodnutí nevyzval žalobkyni k odstranění vad žádosti, soud konstatuje, že takové pochybení nezjistil. Naopak správní orgán I. stupně žalobkyni vyzval k předložení cestovního pasu, následně však vysvětlil, že tento postup byl s ohledem na pozdní podání žádosti nadbytečný.

V. Závěr a náklady řízení

31. S ohledem na shora uvedené dospěl soud k závěru, že žalobní námitky nejsou důvodné, a proto žalobu podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.

32. Ve věci soud rozhodoval, aniž nařídil ústní jednání, v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s., za presumovaného souhlasu žalobkyně a výslovného souhlasu žalované.
33. O nákladech řízení bylo rozhodnuto ve smyslu § 60 odst. 1 věta první s. ř. s., dle kterého, *nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl.*
34. Ve věci měl úspěch žalovaný správní orgán, ten ale náhradu nákladů řízení nežádal, ostatně mu žádné náklady řízení přesahující běžný rámec činnosti správního orgánu nevznikly, soud proto vyslovil, že žádný z účastníků nemá na náhradu řízení právo.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Liberec 5. březen 2025.

Mgr. Lucie Trejbalová v. r.
samosoudkyně